

Володимир Кравченко (Харків)

ГОГОЛІВСЬКІ ЧИТАННЯ В ПАРИЖІ

31 травня—2 червня 2007 р. в Парижі відбувся колоковіум під назвою «Гоголь, Тарас Бульба та Україна», організований Національним інститутом східних мов і цивілізацій (INALCO) спільно з українською амбасадом у Франції. Організаційний комітет цього заходу для більшості учасників колоковіуму був персоналізований п. Іриною Дмитришин, викладачем і науковим співробітником Інституту, яка репрезентує нове покоління французьких українців.

Учасники колоковіуму, що привернув увагу не лише науковців, а й громадськості, заслухали та обговорили доповіді *Мирослава Поповича* («Гоголь і Україна»), *Мішеля Кадо* («Захоплення та критика в читача Гоголя, Меріме»), *Клода де Грева* («Переклади та адаптації «Тараса Бульби» як віддзеркалення образу України у Франції між двома світовими війнами»), *Бріжит Готьє* («Авессалом, Авессалом! — Козаки в романі Генрика Сенкевича «Вогнем і мечем»), *Ольги Камель* («Батько та син Гоголі й їхнє захоплення театром»), *Ярослава Лебединського* («Історичні рамки «Тараса Бульби»»), *Володимира Кравченка* («Українське козацтво в зображенні Гоголя»), *Ірини Дмитришин* («Кінець Гетьманату»), *Мішеля Окутюр'є* («Тарас Бульба» або російська модель українського патріотизму»), *Миколи Рябчука* («Різні способи бути українцем: спадщина Гоголя і сучасні дискусії щодо української ідентичності»).

З цього переліку можна бачити, що тематика колоковіуму не обмежувалася рамками лише літературних і історичних проблем життя та творчості Гоголя. Вона включала в себе також питання української ідентичності й зачіпала окремі аспекти українсько-російських і українсько-польських відносин у минулому та сучасному. Шкода, звичайно, що в цій дискусії не брали участі ані відомий в Україні історик Данієль Бовуа (присутній на засіданнях), ані російські фахівці. Проте, мабуть, основні російсько-українсько-польські контрверзи з приводу Гоголя ще попереду, з уваги на грядущий 200-річний ювілей письменника.

Колоковіум супроводжувався презентацією та обговоренням художнього фільму «Тарас Бульба», знятого у Франції в 1935 р. російським емігрантом Алексісом Грановським. Фільм, як то кажуть, не став культурною подією, проте дозволив зрозуміти деякі стереотипи в зображенні українського козацтва в міжвоєнній Європі. Учасники презентації могли також познайомитися з фото-експозицією, зокрема побачити колоритне зображення Жерара Депардьє в козацькому строї в кінопробах на роль Тараса Бульби в одноіменному фільмі. Як відомо, французький актор не витримав конкуренції з Богданом Ступкою. Саме цей останній і буде «спалений» на

вогнищі відомим російським режисером Володимиром Бортко, який завершує зйомки фільму «Тарас Бульба» в Україні. Український кінематограф, виснажений «Роксоланою», до цього ще не дозрів, очевидно.

У цілому зустріч науковців-представників різних дисциплін і митців-інтерпретаторів життя та творчості Гоголя є ще одним свідченням присутності українських студій в науковому та культурному житті Франції. Проте важко сказати, наскільки світлим виглядає майбутнє сучасного французького українознавства, яке, мабуть, іще не скоро зможе витримувати конкуренцію з традиційними для цієї країни російськими та польськими зацікавленнями.